

Rekomendacja nr 12/2012

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych

z dnia 16 kwietnia 2012 r.

**w sprawie zmiany poziomu finansowania świadczeń
gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego:
„uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dorosłych”, „uzdrowiskowa
rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym”**

Prezes Agencji rekomenduje zmianę poziomu finansowania świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego: „uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dorosłych”, „uzdrowiskowa rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym”, polegającą na podniesieniu odpłatności ponoszonej przez pacjenta za koszty wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym za jeden dzień pobytu, określonej w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2009 r., Nr 139, poz. 1136, z późn zm.).

Równocześnie Prezes Agencji proponuje przyjęcie zasady, że wysokość dopłaty pacjenta z tytułu kosztów wyżywienia i zakwaterowania w uzdrowisku będzie corocznie waloryzowana o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w Monitorze Polskim za rok poprzedni.

Uzasadnienie rekomendacji

Prezes Agencji, zgodnie ze stanowiskiem¹ Rady Przejrzystości, uważa za zasadną zmianę poziomu finansowania świadczeń gwarantowanych „uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dorosłych”, „uzdrowiskowa rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym”, polegającą na przyjęciu zasady, iż wysokość dopłaty pacjenta z tytułu kosztów zakwaterowania i wyżywienia w uzdrowisku będzie wprost proporcjonalna do rocznego wskaźnika cen towarów i usług, wyliczonego przez Prezesa GUS dla poprzedniego roku kalendarzowego.

Podniesienie częściowej odpłatności za koszty wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym, za jeden dzień pobytu, o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług ogłaszany przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim za rok poprzedni, w większości przypadków nie ma wpływu na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju lecznictwo uzdrowiskowe z uwagi na fakt, iż zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, przedmiotową odpłatność ponosi świadczeniobiorca skierowany na leczenie uzdrowiskowe.

Dopłata do kosztów wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym ponoszona przez świadczeniodawcę, jest refinansowana ze środków budżetu państwa, z części której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia, tylko dla byłych pracowników zakładów azbestowych (zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)), oraz ze środków NFZ, który refinansuje dopłatę dla dzieci i młodzieży do lat 18, jeżeli kształcą się dalej - do ukończenia lat 26., dla dzieci niepełnosprawnych w znacznym stopniu - bez ograniczenia wieku, a także dla dzieci uprawnionych do renty rodzinnej.

Zlecony problem

Lecznictwo uzdrowiskowe jest świadczeniem gwarantowanym, finansowanym ze środków publicznych zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt. 8 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zwaną dalej „ustawą o świadczeniach”.

Wykaz oraz warunki realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, a także poziom i sposób ich finansowania określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2009 r., Nr 139, poz. 1136, z późn. zm.) oraz zarządzenia Prezesa NFZ.

Zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem Ministra Zdrowia świadczenia gwarantowane z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego (realizowane w warunkach ambulatoryjnych lub stacjonarnych) obejmują:

1. uzdrowiskowe leczenie szpitalne dzieci w wieku od 3 do 18 lat (27 osobodni);
2. uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dzieci w wieku od 7 do 18 lat (21 osobodni);
3. uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dzieci w wieku od 3 do 6 lat pod opieką dorosłych (21 osobodni);
4. uzdrowiskowe leczenie szpitalne dorosłych (21 osobodni);
5. uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dorosłych (21 osobodni);
6. uzdrowiskowa rehabilitacja dla dorosłych w szpitalu uzdrowiskowym (28 osobodni);
7. uzdrowiskowa rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym (28 osobodni).

Świadczenia realizowane w warunkach stacjonarnych, pkt 1 – 7, udzielane są w czasie pobytu świadczeniobiorcy na turnusie leczniczym. Jednostką rozliczeniową jest osobodzień. Dla świadczeń wykonanych, dla których okresem sprawozdawczym jest turnus, pierwszy i ostatni dzień pobytu na turnusie rozliczany jest jako jeden osobodzień.

Świadczeniobiorca ponosi koszty przejazdu na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową i z leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej oraz częściową odpłatność za wyżywienie i zakwaterowanie w sanatorium uzdrowiskowym.

Podmiot zobowiązany do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych pokrywa, do wysokości określonej w umowie oddziału wojewódzkiego Funduszu z sanatorium uzdrowiskowym, różnicę kosztów wyżywienia i zakwaterowania ubezpieczonego.

Aktualnie obowiązująca praktyka

Świadczenia w ramach uzdrowiskowego leczenia sanatoryjnego dorosłych udzielane są w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno – urazowe (ortopedia), choroby układu nerwowego (neurologia), choroby reumatologiczne (reumatologia), choroby kardiologiczne i nadciśnienie (kardiologia), choroby naczyń obwodowych, choroby górnych dróg oddechowych (laryngologia), choroby dolnych dróg oddechowych (pulmonologia), choroby układu trawienia (gastroenterologia, hepatologia), cukrzyca (diabetologia), otyłość, choroby endokrynologiczne, osteoporoza, choroby skóry (dermatologia), choroby kobiece (ginekologia), choroby nerek i dróg moczowych (nefrologia i urologia), choroby krwi i układu krwiotwórczego (hematologia), choroby oka i przydatków oka (choroby okulistyczne), w zależności od kierunku leczniczego uzdrowiska.

Świadczenia w ramach uzdrowiskowej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym udzielane są w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno – urazowe (ortopedia), choroby reumatologiczne (reumatologia), choroby układu krążenia (kardiologia), cukrzyca (diabetologia), choroby dolnych dróg oddechowych (pulmonologia).

Zgodnie z art. 33 ustawy o świadczeniach, leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitacja uzdrowiskowa przysługuje świadczeniobiorcy na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, które wymaga potwierdzenia przez oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Opis wnioskowanego świadczenia

Uzdrowiskowe leczenie sanatoryjne dorosłych, uzdrowiskowa rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym są świadczeniami gwarantowanymi, finansowanymi ze środków publicznych w ramach lecznictwa uzdrowiskowego, zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt. 8 ustawy o świadczeniach, na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego oraz zarządzenia Prezesa NFZ nr 66/2011. W ramach tych świadczeń, pacjenci mają zapewnioną opiekę lekarsko - pielęgniarską oraz zabiegi z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych.

Ze środków publicznych refunduje się koszty częściowej odpłatności za wyżywienie i zakwaterowanie w sanatorium uzdrowiskowym: dzieci i młodzieży do ukończenia lat 18, a jeżeli kształcą się dalej – do ukończenia lat 26., dzieci niepełnosprawnych w znacznym stopniu - bez ograniczenia wieku, a także dzieci uprawnionych do renty rodzinnej oraz pracowników zakładów wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.), zatrudnionych w tych zakładach w dniu 28 września 1997 r. lub przed tą datą, a także pracownikom zatrudnionym w zakładach, zgodnie z art. 1 ust. 3 tej ustawy. (Koszty częściowej odpłatności są rozliczane wg stawki dziennej dla pobytu w pokoju dwuosobowym bez pełnego wężła higieniczno – sanitarnego).

Wpływ na budżet płatnika, w tym system ochrony zdrowia

Analitycy Agencji przeprowadzili oszacowanie zamiany poziomu finansowania świadczeń realizowanych w ramach uzdrowiskowego leczenia sanatoryjnego dorosłych oraz uzdrowiskowej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym, polegającej na podniesieniu odpłatności, ponoszonej przez pacjenta oraz w przypadku osób pracujących przy azbestie i młodzieży od 18 do 26 roku życia (zgodnie z art. 33 ustawy o świadczeniach) przez NFZ/Ministerstwo Zdrowia, za koszty wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym za jeden dzień pobytu.

Proponowana w zleceniu Ministra Zdrowia zmiana będzie miała charakter stały, a wysokość dopłaty świadczeniobiorcy oraz NFZ/MZ, będzie zależna od rocznego, aktualnego za poprzedni rok kalendarzowy, wskaźnika cen towarów i usług.

Przeliczenia zmiany wielkości dopłaty dokonano na podstawie wskaźnika cen towarów i usług (źródło: komunikaty GUS), gdzie średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 2009-2011 wynosił odpowiednio za rok: 2009 - 3,5% (14 stycznia 2010 r., MP 2010 Nr 4 poz. 43); 2010 - 2,6% (13 stycznia 2011 r. MP 2011 Nr 6 poz. 70); 2011 – (4,3% 13 stycznia 2012r. MP 2012, Nr 8, poz. 23).

Wielkości zmiany dopłaty pacjenta/NFZ/MZ, oszacowano na podstawie publikowanego przez GUS wskaźnika cen towarów i usług (który wyniósł 4,3 % za ostatni rok kalendarzowy), w horyzoncie czasowym 1 roku, zarówno w przypadku:

- uzdrowiskowego leczenia sanatoryjnego dla dorosłych - 21 osobodni;
- uzdrowiskowej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowiskowym - 28 osobodni (zgodnie z rozporządzeniem MZ z dnia 28 sierpnia 2009 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2009 r., Nr 139, poz. 1136, z późn. zm.)), dla populacji docelowej będącej liczbą świadczeniobiorców, w przypadku których zrealizowano świadczenia w ramach lecznictwa uzdrowiskowego. Łącznie w ocenianych zakresach liczba świadczeniobiorców

wyniosła w 2009 ok. 316 tys., w latach 2010 i 2011 r. odpowiednio ok. 266 tys. i 279 tys. chorych. W okresie tym wartość zrealizowanej dopłaty MZ/NFZ do kosztów wyżywienia i zakwaterowania wynosiła odpowiednio 455 tys., 536 tys., 715 tys. PLN w tym dla pacjentów pracujących przy azbieście 224 tys., 279 tys., i 371 tys. PLN.

Na podstawie przeprowadzonych oszacowań wielkości wzrostu dopłat do kosztów wyżywienia i zakwaterowania w zakresie uzdrowskiego leczenia sanatoryjnego dorosłych oraz uzdrowskiej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim, przeprowadzonych na podstawie przyjętego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych GUS za rok 2011, wysokość zmiany poziomu dopłaty pacjenta (turnus) może wynieść, w zależności od wybranego standardu zakwaterowania, w przypadku uzdrowskiego leczenia sanatoryjnego dorosłych, od 10,5 PLN do 21 PLN w sezonie zimowym, od 10,5 PLN do 31,50 PLN w sezonie letnim oraz w przypadku uzdrowskiej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim od 14 PLN do 28 PLN w sezonie zimowym oraz od 14 PLN do 42 PLN w sezonie letnim.

Wysokość zmiany poziomu dopłaty NFZ/MZ (turnus) w przypadku finansowania dopłat do leczenia uzdrowskiego dla pacjentów pracujących przy azbieście oraz pacjentów w wieku od 18 do 26 roku życia uprawnionych do korzystania ze wspomnianej dopłaty, wyniesie w przypadku uzdrowskiego leczenia sanatoryjnego dorosłych 10,5 PLN zarówno w sezonie zimowym jak i letnim oraz w przypadku uzdrowskiej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim 14 PLN niezależnie od sezonu.

Dodatkowe koszty NFZ/MZ przy zakładanym stałym poziomie realizacji świadczeń w ramach uzdrowskiego leczenia sanatoryjnego dorosłych oraz uzdrowskiej rehabilitacji dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim, przy zakładanym stałym wskaźniku inflacji na poziomie roku 2011, mogą wynieść w latach kolejnych w przypadku pacjentów pracujących wcześniej przy azbieście ok. 16 tys. PLN oraz w przypadku pacjentów pomiędzy 18 a 26 rokiem życia uprawnionych do refundacji dopłaty do kosztów wyżywienia i zakwaterowania ok. 15 tys. PLN, co w sumie skutkuje prawdopodobnym wzrostem wydatków NFZ/MZ z tytułu omawianej zmiany w wysokości 30 762 PLN w skali 1 roku.

Należy pamiętać, że wysokość dopłaty pacjenta oraz refundacji dopłaty NFZ/MZ do leczenia uzdrowskiego zależna jest od aktualnego wskaźnika cen towar i usług i może zmieniać się w kolejnych latach, w niemożliwym do przewidzenia, w chwili obecnej, zakresie.

Podstawa przygotowania rekomendacji

Rekomendacja została przygotowana na podstawie zlecenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lutego 2010 r. (znak pisma: MZ-OZ-073-26847-6/ASU/12), odnośnie przygotowania rekomendacji Prezesa Agencji dla zmiany poziomu finansowania świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowskiego: „uzdrowskie leczenie sanatoryjne dorosłych”, „uzdrowska rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim” polegającej na podniesieniu odpłatności ponoszonej przez pacjenta za koszty wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowskim za jeden dzień pobytu, określonej w przepisach rozporządzenia MZ z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowskiego (Dz. U. Nr 139, poz. 1136, z późn. zm.), na podstawie art. 31 e ust. 1, art. 31f ust. 5 oraz art. 31h ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), oraz po uzyskaniu Stanowiska Rady Przejrzystości nr 19/2012 z dnia 16 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczenia gwarantowanego „Uzdrowskie leczenie sanatoryjne dorosłych, uzdrowska rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim”.

Piśmiennictwo

1. Stanowisko Rady Przejrzystości nr 19/2012 z dnia 16 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczenia gwarantowanego „Uzdrowskie leczenie sanatoryjne dorosłych, uzdrowska rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrowskim”.

2. Raport skrócony AOTM-DS-DKTM-431-01-2012. Uzdrawiskowe leczenie sanatoryjne dorosłych. Uzdrawiskowa rehabilitacja dla dorosłych w sanatorium uzdrawiskowym. zmiana poziomu finansowania, Warszawa, kwiecień 2012 r.